

Fråga advokaten

Jon Kihlman

The Sabranes-Oxley Act, vanligtvis förkortad SOX, är amerikansk lagstiftning från år 2002. Den kom till som en reaktion på de omfattande finanskandaler bland vilka Enron är den mest kända. Lagens syfte är att tvinga företag till en intern kontroll som ska förhindra att liknande händelser inträffar i framtiden.

Urban Sörqvist vid Ericsson Microwave Systems AB i Mölndal undrar hur SOX förhåller sig till fullmakter och om SOX ökar behovet av fullmakter.

! Eftersom SOX är amerikansk lagstiftning är den naturligtvis inte direkt tillämplig i Sverige. Den kan dock få betydelse för svenska företag, till exempel, genom att deras amerikanska motparter eller ägare kräver att även de svenska företagen följer den amerikanska lagstiftningen.

De svenska bestämmelserna om fullmakter finns i första hand i avtalslagen från 1915. De är i huvudsak konstruerade så att den aktör som har kontroll också har ansvar. Eftersom det är fullmäktigen som bättre än motparten kan förväntas veta vad uppdraget omfattar, ligger ansvaret följaktligen i stor utsträckning hos fullmäktigen. Av 25 § avtalslagen följer således att den som utger sig för att ha en fullmakt blir skadeståndsskyldig gentemot motparten om fullmakten inte finns eller i vart fall inte täcker den aktuella affären. Om någon köper utan att ha erforderlig fullmakt, kan vederbörande därför, om huvudmannen inte vill kännas vid avtalet, bli tvungen att betala skadestånd till leverantören. Av 25 § avtalslagen följer här till att den som utger sig för att ha en fullmakt har bevisbördan för att så är fallet. Det ligger därför i fullmäktigens intresse att skapa dokumentation som stödjer påståendet om att fullmakt finns.

I relationen mellan fullmäktigen och huvudmannen är det många gånger inte

risker för skadestånd som kommer i fokus, åtminstone inte när fullmäktigen är anställd av huvudmannen. Påföljden när en fullmäktig går utöver sitt uppdrag och därigenom skadar huvudmannen är ofta mer subtil: Befordringsgången och löneutvecklingen kan hämmas av att en fullmäktig företar rättshandlingar som inte omfattas av uppdraget. Det ligger i fullmäktigens intresse att säkerställa att så inte sker. För att uppnå detta behöver fullmäktigen en uppdragsbeskrivning som på ett ändamålsenligt sätt talar om vad som ligger inom uppdraget, och därmed indirekt även vad som ligger utanför detsamma.

EN FULLMAKT ÄR EN KONSEKVENs av ett uppdrag. Uppdraget innefattas ofta, men långtifrån alltid, i ett anställningsförhållande. Inköpare och försäljare är två av våra vanligast förekommande fullmakthavare. Deras uppdragsbeskrivning finns dels i anställningsavtalet, dels i befattningsbeskrivningar, dels i de korrigeringar som under hand kan ha skett av de ursprungliga befattningsbeskrivningarna. Många gånger är dessa korrigeringar odokumenterade. Precis som parter i vilket annat avtal som helst bör dokumentera sitt avtal, bör även uppdragsavtalets parter dokumentera sitt avtal på ett ändamålsenligt sätt. Eftersom det är fullmäktigen som har mest att förlora på att dokumentationen saknas,

har man som till exempel inköpare eller försäljare all anledning att insistera på att det finns korrekt dokumentation av den fullmakt man har, och inte utföra uppdrag som ligger utanför den befintliga dokumentationen av fullmakten.

SOX INNEHÅLLER INGA REGLER om fullmakter och påverkar följaktligen inte heller behovet av fullmakter. Kraven på kontrollmöjligheter innebär däremot krav på ordning, reda och, i praktiken, dokumentation. Kraven kan därmed i stor utsträckning sägas vara sunda och inte innebära några nackdelar för vare sig seriösa företag eller deras anställda. Tvärtom: Liknande krav bör redan finnas i företags interna bestämmelser och upprätthållas av företagen och deras anställda.

FAKTA

JUR. DR JON KIHLMAN är advokat vid Gärde Wesslau Advokatbyrå i Stockholm. Hans specialiteter är avtalsrätt, särskilt köprätt, offentlig upphandling samt transporträtt. I varje nummer besvarar han läsarnas frågor.

Maila frågorna till redaktionen@silf.se. Redaktionen förbehåller sig rätten att korta ner frågorna.